

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **20 Mayıs 2026**

Sayı: **19151**

45065

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'nı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 18.05.2026

Av. Mahmut TANAL
CHP Şanlıurfa Milletvekili

Türkiye'de tarımsal üretimin en ağır yükünü taşıyan mevsimlik gezici tarım işçileri yıllardır ağır çalışma koşulları, sağlıksız yaşam alanları, düşük ücretler ve denetimsizlik içerisinde çalıştırılmaktadır.

Başta Şanlıurfa olmak üzere Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden her yıl yüz binlerce yurttaşımız aileleriyle birlikte farklı illere gitmekte; Türkiye'nin tarımsal üretim zincirinin önemli bir bölümü bu emek üzerinden sürdürülmektedir. Buna rağmen mevsimlik tarım işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarının uzun yıllardır insan onuruna yakışır seviyeye ulaştırılamadığı görülmektedir.

Saha gözlemleri, akademik çalışmalar ve kamuoyuna yansıyan veriler; birçok bölgede işçilerin temiz su, hijyen, güvenli barınma ve temel sosyal imkanlardan yoksun şekilde çalıştırıldığını göstermektedir.

Özellikle çocukların tarım alanlarında çalıştırıldığı, kadınların ağır koşullar altında üretim sürecine dahil edildiği ve tarımsal üretimde insan emeğinin ciddi ölçüde denetimsiz bırakıldığı yönünde yoğun değerlendirmeler bulunmaktadır.

Tarım sektöründe faaliyet gösteren işverenlerin, tarım araçlarının ve üretim zincirinin insan onuruna uygun çalışma koşulları bakımından yeterince denetlenmediği yönündeki eleştiriler kamuoyunda ciddi endişe yaratmaktadır.

Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği yalnızca ekonomik verilerle değil; üretim sürecinde çalışan insanların yaşam koşullarıyla birlikte değerlendirilmelidir. İnsan onuruna aykırı koşullarda sürdürülen üretim düzeninin sosyal hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı açıktır.

Cumhurbaşkanlığı'nın 2024/5 sayılı Mevsimlik Tarım İşçileri Genelgesi ile ilgili kurumlara barınma, altyapı, çocukların korunması, güvenli ulaşım ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi konusunda açık yükümlülükler verilmiştir. Ancak sahadaki tablo; bu yükümlülüklerin yeterince uygulanmadığı yönündeki değerlendirmeleri güçlendirmektedir.

Anayasa'nın 45'inci maddesi devlete tarım çalışanlarının korunması konusunda açık sorumluluk yüklemektedir. Tarımsal üretimin merkezinde yer alan işçilerin temel yaşam koşullarından mahrum bırakılması ciddi bir kamu yönetimi sorunu oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de son 10 yıl içerisinde kayıt altına alınan mevsimlik gezici tarım işçisi sayısı kaçtır?

2. Şanlıurfa'dan diğer illere mevsimlik tarım işçiliği amacıyla göç eden işçi sayısı yıllara göre kaçtır?
3. Mevsimlik tarım işçilerinin çalıştığı alanlara ilişkin Bakanlığınız tarafından son 10 yılda kaç denetim yapılmıştır?
4. Bu denetimlerde insan sağlığına ve insan onuruna aykırı koşullar nedeniyle hakkında işlem yapılan işveren veya tarımsal işletme sayısı kaçtır?
5. Tarımsal üretimde çocuk işçiliği tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
6. Çocukların tarım alanlarında çalıştırılmasının önlenmesine yönelik Bakanlığınız tarafından hangi somut çalışmalar yürütülmektedir?
7. Tarım aracılığı sistemi üzerinden faaliyet gösteren kayıtlı aracı sayısı kaçtır?
8. Tarım araçlarının faaliyetleri düzenli olarak denetlenmekte midir?
9. İşçilerin barınma alanlarının temiz su, hijyen, elektrik ve altyapı bakımından uygun olup olmadığı hangi kriterlere göre denetlenmektedir?
10. Sağlıksız ve insan onuruna aykırı koşullarda üretim yapılmasına rağmen tarımsal faaliyetlerin devam etmesinin kamu denetimi bakımından ciddi bir sorun oluşturduğu yönündeki değerlendirmeler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
11. Mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı alanlarda tarım ilacı kullanımına bağlı sağlık risklerine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
12. Tarım işçilerinin maruz kaldığı pestisit ve kimyasal maddelere ilişkin düzenli sağlık ve güvenlik denetimi yapılmakta mıdır?
13. Son 10 yılda mevsimlik tarım işçilerinin çalışma alanlarında meydana gelen ölüm, yaralanma ve ciddi sağlık vakası sayısı kaçtır?
14. Tarımsal üretimde faaliyet gösteren işletmelerin mevsimlik işçilere yönelik yaşam alanları Bakanlığınızca düzenli olarak denetlenmekte midir?
15. Cumhurbaşkanlığı'nın 2024/5 sayılı Genelgesi kapsamında Bakanlığınız tarafından hangi somut çalışmalar yapılmıştır?
16. Genelgede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğine ilişkin herhangi bir teftiş veya denetim yapılmış mıdır?
17. Tarımsal üretim süreçlerinde mevsimlik tarım işçilerinin insan onuruna uygun koşullarda çalıştırılmasını zorunlu hale getirecek yeni bir düzenleme planlanmakta mıdır?

18. Mevsimlik tarım işçilerinin barınma, hijyen ve çalışma koşullarını iyileştirmeyen işletmelere yönelik yaptırımların artırılması yönünde bir çalışma bulunmakta mıdır?
19. Tarımsal üretimde insan emeğinin ağır sömürü koşulları altında kullanılmasının Türkiye'nin sosyal hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı yönündeki değerlendirmeler hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
20. Mevsimlik tarım işçilerinin insan onuruna uygun yaşam ve çalışma koşullarına kavuşmasını sağlamak amacıyla Bakanlığınızın somut eylem planı nedir?